

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 58/2025-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Miklóssym, Hlavná 1221, Vráble, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/17/2023 z 9. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/17/2023 z 9. októbra 2024. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a zaviazal ho na náhradu jej trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala na Okresnom súde Nitra žalobu proti žalovanej o zaplatenie sumy 1 681,51 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným činom. V priebehu konania na pojednávaní uskutočnenom 7. decembra 2015 sťažovateľka vzniesla námietku zaujatosti proti konajúcej sudkyňi Mgr. Denise Mesárošovej, o ktorej rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 25NcC/1/2016-37 z 13. januára 2016 tak, že túto sudkyňu nevytlúčil z pojednávania a rozhodovania tejto veci.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 17C/427/2015-291 zo 4. októbra 2021 zamietol návrh na prerušenie konania (výrok I), žalovanej uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 242,70 eur (výrok II), žalobu vo zvyšku zamietol (výrok III), žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 72 % (výrok IV), rozhodol, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté až po právoplatnosti rozsudku vo veci samej (výrok V) a trovy štátu znáša štát (výrok VI). Proti rozsudku okresného súdu v časti výrokov III a IV podala sťažovateľka odvolanie a v časti výrokov I a III podala odvolanie žalovaná.

4. Krajský súd rozsudkom č. k. 6Co/15/2022-414 z 26. januára 2023 vo vzťahu k napadnutému výroku III potvrdil rozsudok okresného súdu v časti nepriznania náhrady nemajetkovej ujmy v sume 1 000 eur a vo zvyšnej zamietajúcej časti rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ďalším výrokom v ostatných napadnutých častiach rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Proti rozsudku krajského súdu v časti, v ktorej rozsudok okresného súdu v napadnutej zamietajúcej časti nepriznania nemajetkovej ujmy v sume 1 000 eur potvrdil, podala sťažovateľka dovolanie, ktoré odôvodnila poukazom na § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

5. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu právoplatným 26. novembra 2024 bolo dovolanie sťažovateľky odmietnuté a žalovanej bol priznaný nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje tým, že uznesenie najvyššieho súdu je arbitrárne a neodôvodnené, pretože v preskúmanom konaní podľa nej rozhodovala napriek ňou riadne uplatnenej námietke zaujatosti sudkyňa, ktorá mala byť vylúčená. Dôvodom podanej námietky bola skutočnosť, že manžel sudkyne ako obhajca zastupoval žalovanú v dvoch trestných veciach pred okresným súdom, v ktorých vystupovala sťažovateľka ako poškodená, a práve v jednej z nich bola žalovaná právoplatne uznaná vinnou zo spáchania skutku, na základe ktorého si sťažovateľka uplatňuje svoj nárok na náhradu škody. Sťažovateľka taktiež namieta, že súdy nižších stupňov nevykonali ňou navrhované dôkazy (prehratie videozáznamu zachytávajúceho skutok žalovanej), neprihliadli na vykonané dôkazy (výpoveď jej brata o rozsahu jej ujmy), ako aj na nesúlad zápisnice z pojednávania s výpoveďou jej brata. Uvedené pochybenia pri dokazovaní neboli napravené, a preto odmietnutie dovolania pre nepodložené uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP najvyšším súdom považuje sťažovateľka za nesprávne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces viacerými pochybeniami v procese dokazovania v preskúmanom konaní, ako aj nedostatočným odôvodnením uznesenia najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté ňou podané dovolanie pre neprípustnosť.

8. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

9. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší súd, a preto ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti posudzoval, či ich rešpektoval, a to minimálne v miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná. Ústavný súd sa pri tomto posúdení oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a dospel k záveru, že najvyšší súd sa v ňom jasne a zrozumiteľne vyjadril k všetkým relevantným dovolacím námietkam sťažovateľky.

10. Najvyšší súd vo vzťahu k námietke sťažovateľky o vylúčení konajúcej sudkyne okresného súdu konštatoval, že manžel sudkyne zastupoval žalovanú v trestných veciach na súde prvej inštancie, v ktorých sťažovateľka vystupovala v pozícii poškodenej, táto skutočnosť však sama osebe bez splnenia ďalších podmienok nemôže byť dôvodom na vylúčenie zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania v preskúmanom civilnom konaní. Táto skutočnosť totiž nevzbudzuje pochybnosti o nestrannosti zákonnej sudkyne pre jej pomer k sporu, stranám, ich právnym zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, a preto v tejto veci nezakladá dôvodnosť dovolania podaného podľa § 420 písm. e) CSP.

11. K argumentácii sťažovateľky o nedostatočnosti dôvodov rozsudku krajského súdu najvyšší súd poukázal na odôvodnenie rozsudkov okresného súdu a krajského súdu v tejto veci a na relevantné dôvody, o ktoré sa opierajú. Okresný súd v časti nepriznania náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že sťažovateľka v priebehu konania nepreukázala, že útok žalovanej na nej zanechal takú hlbokú traumu, ako tvrdila vo svojej výpovedi. Záver o neunesení dôkazného bremena sťažovateľkou konštatoval okresný súd s poukazom na to, že nenavštívila žiadneho lekára, naďalej mohla vykonávať prácu, na ktorú bola zaradená, a nepreukázala ani narušenie spôsobu života súkromného, ako aj profesionálneho. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy okresný súd poukázal taktiež na povinnosť sťažovateľky uniesť dôkazné bremeno a priznal jej len nárok na zaplatenie sumy bolestného, pričom v zostávajúcej časti jej nárok zamietol ako nepreukázaný. Krajský súd rozsudok okresného súdu v tejto časti považoval za vecne správny. Následne najvyšší súd konštatoval, že rozsudky súdov nižších stupňov sú (vo vzťahu k právoplatne zamietnutému nároku sťažovateľky) odôvodnené objektívne uspokojivým spôsobom a samotné neodôvodnenie rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa nemožno považovať za vadu podľa § 420 písm. f) CSP.

12. K argumentácii týkajúcej sa nevykonania dokazovania najvyšší súd poukázal na to, že v súlade s judikatúrou súd v preskúmanom konaní nebol viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania. Ak súd v priebehu konania zistil rozhodujúce skutočnosti z vykonaného dokazovania, nemožno nevykonanie dokazovania považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania. Následne najvyšší súd poukázal na to, že ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré sťažovateľka namietala, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti zakladajúcu prípustnosť dovolania. Najvyšší súd citoval aj z odôvodnenia rozsudku krajského súdu (bod 26), v ktorom sa tento súd s touto argumentáciou vysporiadal okrem iného aj poukazom na absenciu dôkazov, ktoré by jej tvrdenia v konaní preukázali. Na základe uvedeného najvyšší súd uzavrel, že v konaní krajský súd nepostupoval v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami a k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v ňom nedošlo. Najvyšší súd následne konštatoval, že dovolanie sťažovateľky odôvodnené § 420 písm. f) CSP je procesne neprípustné.

13. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorého odôvodnenie bolo konfrontované s obsahom dovolania sťažovateľky, nemožno vyčítať svojvoľnosť či nedostatočnosť. Najvyšší súd poskytol v odôvodnení napadnutého uznesenia dostatočnú odpoveď vymedzením právnych úvah, ktorými sa pri posúdení sťažovateľkiných námietok riadil, ktoré ho viedli k zamietnutiu jej dovolania. Tieto závery netrpia žiadnymi vnútornými rozpormi a zaujímajú stanovisko k podstate dôvodov uvedených v dovolaní. Závery najvyššieho súdu týkajúce sa nestrannosti zákonnej sudkyne, dostatočnosti dôvodov uznesenia najvyššieho súdu, ako aj zákonnosti postupu predchádzajúceho jeho vydaniu, možno podľa ústavného súdu považovať za ústavne udržateľné a dostatočne podložené. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil v právnych záveroch napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti, odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu